

625**INSTRUKCJA MINISTRÓW FINANSÓW I ROLNICTWA**

z dnia 21 czerwca 1956 r.

w sprawie udzielania pomocy kredytowej dla ludności wiejskiej.

W celu zapewnienia dalszego wzrostu produkcji rolnej w indywidualnych gospodarstwach chłopskich oraz stworzenia odpowiednich warunków dla rozwoju działalności gospodarczej rolników zorganizowanych w zespołach na zasadach prostych form kooperacji, jak również w celu ułatwienia członkom rolniczych spółdzielni produkcyjnych zagospodarowania działek przyzagrodowych — ustala się, co następuje:

I. Zasady ogólne.

§ 1. 1. Pomoc kredytowa Państwa przeznaczona jest na podniesienie produkcji rolnej, a w szczególności na stworzenie nowych bądź rozbudowę istniejących środków produkcji.

2. Pomoc kredytowa powinna być rozdzielana zgodnie z potrzebami terenu wynikającymi z zadań określonych w terenowych planach gospodarczych w zakresie rolnictwa.

3. Pomoc kredytowa powinna stanowić uzupełnienie własnych środków pożyczkobiorców, a jej przeznaczenie i wykorzystanie powinno dać możliwie najpełniejsze efekty ekonomiczne.

§ 2. 1. Pomoc kredytowa udzielana jest w formie pożyczek krótko- i długoterminowych.

2. Pożyczki krótkoterminowe udzielane są przez kasy spółdzielcze, z wyjątkiem pożyczek krótkoterminowych przeznaczonych dla rolników zrzeszonych w zespoły.

3. Pożyczki długoterminowe udzielane są przez Bank Rolny.

4. Ustalone w porozumieniu z Ministerstwem Rolnictwa rozmiary pomocy kredytowej Państwa na poszczególne lata określają plany kredytowe Narodowego Banku Polskiego i Banku Rolnego.

5. Pożyczki powinny być udzielane przy zapewnieniu pełnej i terminowej ich spłacalności.

§ 3. 1. Z pożyczek krótko- i długoterminowych mogą korzystać:

- chłopi zorganizowani w różnego rodzaju zespołach na zasadach prostych form kooperacji,
- chłopi gospodarujący indywidualnie bez względu na areal posiadanej ziemi,
- członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych,
- pracownicy państwowych gospodarstw rolnych, pracownicy służby rolnej i leśnej, państwowych ośrodków maszynowych (POM) oraz gminnych ośrodków maszynowych (GOM) i pracownicy innych zakładów i instytucji (nauczyciele, pracownicy Polskich Kolei Państwowych itp.) posiadający warunki do rozwijania produkcji rolnej.

2. Ponadto z pożyczek krótkoterminowych mogą korzystać rzemieślnicy pracujący dla potrzeb gospodarczych i bytowo-kulturalnych wsi.

§ 4. 1. W celu właściwego rozdzielania pomocy kredytowej prezydium rad narodowych gromadzkich, powiatowych i osiedli zobowiązane są:

- zaznajamiać się z bieżącymi potrzebami kredytowymi ludności wiejskiej,
- zachęcać ludność wiejską do zespołowego wykorzystywania pomocy kredytowej, np. dla zagospodarowania łąk, pastwisk i odlogów, budowy studni wiejskich, suszarni, wytwarzania materiałów budowlanych itp.,
- ułatwiać rolnikom zaopatrywanie się w materiały budowlane pochodzenia miejscowego,
- umożliwiać nabywanie przemysłowych materiałów budowlanych rolnikom prowadzącym budowę,
- dążyć do uzyskania właściwych efektów gospodarczych przydzielonej pomocy kredytowej przez celowe kierowanie tej pomocy zgodnie z potrzebami terenu,
- systematycznie kontrolować celowość zużycia pożyczek przez rolników,
- udzielać pomocy aparatowi bankowemu w zabezpieczeniu terminowej spłacalności pożyczek przez pożyczkobiorców.

Ponadto prezydium powiatowych rad narodowych dokonywać będą analizy sprawozdań oddziałów i pełnomocników Banku

Rolnego i kas spółdzielczych oraz powiatowych zarządów rolnictwa o przebiegu kredytowania pod względem celowości i słuszności oraz spłacalności pożyczek. Wykonywanie bieżących czynności wynikających z obowiązków prezydiów powiatowych rad narodowych należy do właściwych komórek organizacyjnych tych prezydiów.

2. Prezydium rad narodowych powinny opiniować zgłoszenia osób ubiegających się o pożyczki w sposób wnikliwy, gwarantujący celowe i uzasadnione przydzielenie pomocy kredytowej. Prezydium gromadzkich rad narodowych powiadamiają zainteresowanych o swojej opinii.

3. Od negatywnej opinii prezydium rady narodowej rolnikowi służy prawo odwołania się do prezydium rady narodowej wyższego szczebla.

§ 5. 1. Decyzje o przyznaniu lub odmowie pożyczki oraz o jej wysokości podejmują placówki Banku Rolnego w zakresie pożyczek długoterminowych i pożyczek krótkoterminowych dla zespołów oraz kasy spółdzielcze w zakresie pozostałych pożyczek krótkoterminowych na podstawie opinii prezydiów rad narodowych lub innych organów wymienionych w dalszej części instrukcji. Opinie negatywne są wiążące dla placówek udzielających pomocy kredytowej.

2. Od odmownej decyzji oddziału rejonowego lub pełnomocnika Banku Rolnego bądź kasy spółdzielczej ubiegającemu się o pożyczkę służy prawo odwołania się. Odwołania od decyzji oddziału rejonowego i pełnomocnika Banku Rolnego rozpatruje oddział wojewódzki Banku Rolnego w porozumieniu z wojewódzkim zarządem rolnictwa. Odwołania od decyzji kasy spółdzielczej rozpatruje właściwy oddział Narodowego Banku Polskiego w porozumieniu z powiatowym zarządem rolnictwa.

3. Oddziały (pełnomocnicy) Banku Rolnego oraz kasy spółdzielcze składają raz na kwartał prezydiom powiatowych rad narodowych sprawozdania o udzielonej ludności wiejskiej pomocy kredytowej.

§ 6. 1. Z pomocy kredytowej mogą korzystać rolnicy w zasadzie wywiązujący się z dostaw obowiązkowych, umów kontraktacyjnych, zobowiązań podatkowych i kredytowych.

2. Udzielenie pomocy kredytowej rolnikom nie wywiązującym się z obowiązków wymienionych w ust. 1 jest możliwe w przypadku, gdy niewykonanie tych obowiązków było spowodowane klęskami losowymi lub innymi ważnymi przyczynami, a przyznanie pomocy jest nieodzownym warunkiem przywrócenia gospodarstwu zdolności produkcyjnej, i gdy płatność zobowiązań została odroczone lub rozłożona na raty decyzją właściwego organu, a rolnik zobowiąże się wobec prezydium rady narodowej i banku do przywrócenia zdolności produkcyjnej gospodarstwu w określonym czasie i rozmiarze.

3. Rolnicy posiadający dodatkowe źródła dochodu poza swym gospodarstwem rolnym mogą otrzymywać pożyczki, z tym jednak że pierwszeństwo przysługuje rolnikom nie posiadającym dodatkowego źródła dochodu. Przy rozpatrywaniu zgłoszeń o pożyczki rolników posiadających dodatkowe źródła dochodów należy brać pod uwagę wysokość dochodów oraz liczbę osób będących na utrzymaniu tych rolników. W razie gdy dochody są niskie w stosunku do liczby członków rodziny, rolników tych należy traktować na równi z rolnikami utrzymującymi się wyłącznie z gospodarstwa rolnego.

4. Rolnicy nie mający obowiązku dostaw mogą korzystać z pomocy kredytowej w szczególności na rozwój hodowli.

5. Pierwszeństwo w uzyskaniu pożyczek przysługuje rolnikom zorganizowanym w zespołach mających na celu wykonanie określonych zadań gospodarczych (proste formy kooperacji).

§ 7. Z pożyczek przeznaczonych na rozwój produkcji roślinnej mogą korzystać również gospodarstwa ogrodnicze, gdy są objęte obowiązkiem dostaw bądź kontraktują warzywa z arealu przekraczającego 50% powierzchni gospodarstwa. Udzielanie pożyczek tym gospodarstwom jest możliwe pod warunkiem, że gospodarstwa te nie zatrudniają stałej siły najemnej i nie zachodzi obawa użycia pożyczek na cele spekulacyjne.

§ 8. Pomoc kredytowa przeznaczona jest w zasadzie dla gospodarstw mało- i średniorolnych, a w uzasadnionych przypadkach również dla gospodarstw większych. Przyznanie pomocy kredytowej gospodarstwu większemu może nastąpić w przypadku bieżących trudności finansowych związanych z prowadzeniem gospodarstwa bądź w przypadkach określonych w instrukcji Ministra Rolnictwa z dnia 10 lutego 1954 r. w sprawie wykonania dekretu z dnia 9 lutego 1953 r. o całkowitym zagospodarowaniu użytków rolnych (Monitor Polski Nr A-16, poz. 716), z tym że przyznanie pomocy kredytowej w formie pożyczek długoterminowych wymaga uprzedniej decyzji prezydium powiatowej rady narodowej.

§ 9. 1. Rozdziału kredytów krótko- i długoterminowych między poszczególne województwa dokonują centrale banków w porozumieniu z Ministerstwem Rolnictwa.

2. Rozdziału kredytów krótko- i długoterminowych między poszczególne powiaty dokonują oddziały wojewódzkie banków w porozumieniu z wojewódzkimi zarządami rolnictwa prezydiów wojewódzkich rad narodowych na wnioski prezydiów powiatowych rad narodowych.

3. Rozdziału kredytów na szczeblu powiatu dokonują placówki banków w porozumieniu z prezydiami powiatowych rad narodowych. Rozdział kredytów krótkoterminowych z wyjątkiem kredytów krótkoterminowych dla zespołów dokonywany jest między poszczególne kasy spółdzielcze. Rozdział kredytów długoterminowych między poszczególne gromady i osiedla dokonywany jest tylko w odniesieniu do kredytów dla rolników gospodarujących indywidualnie; nie dotyczy to kredytów na budownictwo. Kredyty długoterminowe na budownictwo dla rolników gospodarujących indywidualnie oraz kredyty długoterminowe dla innych pożyczkobiorców nie podlegają rozdziałowi między gromady i osiedla.

II. Pożyczki dla rolników zrzeszonych w zespołach i tryb udzielania tych pożyczek.

§ 10. 1. Z pomocy kredytowej Państwa mogą korzystać zespoły, zrzeszenia, spółki maszynowe i wodne, komitety, grupy itp. proste formy kooperacji, zwane w dalszym ciągu „zespółami”, zorganizowane przez rolników gospodarujących indywidualnie w celu wykonywania określonych zadań gospodarczych.

2. Zadania zespołów mogą polegać np. na zagospodarowaniu odłogów, łąk, pastwisk i nieużytków, użytkowaniu maszyn rolniczych (młocarni, siewników, narzędzi do czyszczenia nasion itp.), melioracji gruntów i wydobywaniu materiałów miejscowego pochodzenia (torfu, żwiru, piasku, gliny, kamienia itp.), wytwarzaniu materiałów budowlanych (cegły, wapna, dachówki, pustaków itp.), budowie silosów, suszarni, przechowalni owoców, studni, gnojowni itp.

§ 11. 1. Pomoc kredytowa udzielana będzie pod warunkiem wniesienia do zespołu przez członków własnych środ-

ków rzeczowych i finansowych. Pomoc kredytowa stanowi uzupełnienie środków własnych zespołu i może być udzielana na cele związane bezpośrednio z wykonaniem zadań produkcyjnych.

2. Własne środki finansowe, o których mowa w ust. 1, zespoły mogą lokować na rachunkach bieżących w kasach spółdzielczych.

§ 12. 1. Pożyczki krótkoterminowe udzielane będą na dofinansowanie nakładów produkcyjnych, w szczególności na pokrycie takich wydatków jak zakup nasion, nawozów, drobnych narzędzi, urządzeń itp.

2. Pożyczki długoterminowe udzielane będą na dofinansowanie nakładów o charakterze inwestycyjnym, w szczególności na: zakup inwentarza żywego, zakup maszyn rolniczych, wydatki związane z remontem i budową urządzeń do wytwarzania materiałów budowlanych oraz budową i odbudową budynków gospodarczych, opłacenie kosztów robót polowych (np. orki) itp.

§ 13. Pomoc kredytowa dla zespołów w formie pożyczek krótko- i długoterminowych udzielana będzie przez Bank Rolny. Pożyczki długoterminowe udzielane będą przez Bank Rolny w porozumieniu z prezydium powiatowej rady narodowej.

§ 14. Z pomocy kredytowej mogą korzystać zarówno zespoły posiadające, jak i nie posiadające osobowości prawnej.

§ 15. Dla uzyskania pożyczki zespół przedstawia w placówce Banku Rolnego wniosek określający potrzeby kredytowe zespołu. We wniosku tym zespół powinien podać wysokość posiadanych środków własnych na pokrycie zamierzonego nakładu, tak finansowych, jak i rzeczowych. Wnioski zespołów podlegają zaopiniowaniu przez prezydium gromadzkiej rady narodowej (rady narodowej osiedla). Z opinii powinno wynikać, czy działalność zespołu jest gospodarczo uzasadniona oraz czy udzielenie pożyczki jest celowe.

§ 16. Zespół posiadający osobowość prawną zaciąga i spłaca pożyczkę w sposób określony jego regulaminem lub statutem oraz przepisami bankowymi. Przy zaciąganiu pożyczki zespół posiadający osobowość prawną składa w Banku Rolnym skrypt dłużny podpisany przez zarząd zespołu.

§ 17. Zespoły nie posiadające osobowości prawnej mogą zaciągać pożyczki za pośrednictwem zarządu lub pełnomocnika zespołu.

§ 18. 1. Przy zaciąganiu pożyczki w placówce Banku Rolnego powinny być złożone skrypty dłużne podpisane przez wszystkich członków zespołu, określające, w jakiej wysokości poszczególne członkowie zespołu odpowiadają za zaciągniętą pożyczkę. Ponadto przy zaciąganiu pożyczki za pośrednictwem zarządu lub pełnomocnika (§ 17) zarząd lub pełnomocnik zespołu składa w placówce Banku Rolnego pełnomocnictwo podpisane przez wszystkich członków zespołu, upoważniające zarząd (pełnomocnika) do podjęcia pożyczki w określonej wysokości.

2. Pożyczki, których zużycie następować ma sukcesywnie, powinny być przekazywane przez Bank Rolny na rachunek bieżący zespołu w kasie spółdzielczej.

§ 19. 1. Wysokość i terminy spłaty pożyczki powinny być ustalone w zależności od potrzeb gospodarczych zespołu i przeznaczenia pożyczki.

2. Wysokość pożyczki krótkoterminowej nie może przekroczyć zł 2.000 w przeliczeniu na jednego członka zespołu, a okres jej spłaty — 14 miesięcy. Pożyczki krótkoterminowe dla zespołów oprocentowane są w wysokości 3% w stosunku rocznym.

3. Górną granicę wysokości i okresy spłaty pożyczek długoterminowych, terminy płatności pierwszej raty oraz oprocentowanie tych pożyczek określają załączone do niniejszej instrukcji „Warunki udzielania pożyczek długoterminowych”. Wysokość rat przy spłacie pożyczek długoterminowych ustalana będzie przez oddziały rejonowe lub pełnomocników Banku Rolnego w porozumieniu z zarządami bądź pełnomocnikami zespołów.

4. W przypadkach uzasadniających potrzebę udzielenia pożyczki długoterminowej w wysokości przekraczającej granicę określoną w załączniku lub pożyczki krótkoterminowej w wysokości przekraczającej granicę określoną w ust. 2 — decyzję podejmować będzie centrala Banku Rolnego.

§ 20. Od pożyczek zarówno krótko- jak i długoterminowych nie spłaconych w terminie pobierane będą dodatkowe odsetki w wysokości 4% w stosunku rocznym.

§ 21. 1. W razie zużycia części lub całości pożyczki na cele niezgodne z przeznaczeniem niewłaściwie zużyta suma podlega natychmiastowemu zwrotowi wraz z odsetkami i innymi należnościami ubocznymi.

2. Pożyczki nie spłacone w terminie i nie sprolongowane oraz pożyczki, które stały się wymagalne stosownie do przepisu ust. 1, podlegają ściąganiu w drodze egzekucji.

§ 22. Prezydja rad narodowych i placówki Banku Rolnego powinny czuwać nad tym, aby udzielana zespołom pomoc kredytowa nie była w żadnym razie wykorzystywana do celów spekulacyjnych.

III. Pożyczki dla ludności wiejskiej nie zrzeszonej w zespołach.

§ 23. Pożyczki krótko- i długoterminowe dla ludności wiejskiej, o której mowa w § 3 ust. 1 lit. b), c), d) i ust. 2, udzielane są na następujące cele:

- a) rozwój produkcji roślinnej,
- b) rozwój produkcji zwierzęcej,
- c) budownictwo,
- d) inne cele gospodarcze.

§ 24. 1. Pożyczki przeznaczone na rozwój produkcji roślinnej powinny być udzielane:

- a) krótkoterminowe — na zakup nawozów sztucznych, nasion, sadzeniaków, na koszty upraw polowych, na pomelioracyjne zagospodarowanie łąk i pastwisk, na zakup chemicznych środków ochrony roślin, na urządzenie inspektów i na inne cele gospodarcze,
- b) długoterminowe — na zagospodarowanie odlogów, na zagospodarowanie łąk i pastwisk, na zakładanie plantacji chmielu i morwy, na zakładanie sadów i inspektów.

2. Z pożyczek na cele wymienione w ust. 1 mogą korzystać:

- a) rolnicy gospodarujący indywidualnie — na wszystkie cele wymienione w ust. 1 lit. a) i b),
- b) członkowie spółdzielni produkcyjnych — z pożyczek

długoterminowych na zakładanie sadów i plantacji morwy na działkach przyzagrodowych,

- c) pracownicy służby rolnej i leśnej, pracownicy POM i GOM oraz pracownicy różnych zakładów i instytucji — z pożyczek długoterminowych na zakładanie sadów.

§ 25. 1. Pożyczki przeznaczone na rozwój produkcji zwierzęcej powinny być udzielane:

- a) krótkoterminowe — na zakup cieląt, jałówek, krów, warchlaków, prosiąt, owiec, kóz, drobiu, zwierząt futerkowych i pszczoł oraz na zakup pasz i na zarybienie stawów; w uzasadnionych przypadkach mogą być udzielane również pożyczki na zakup koni, np. w razie padnięcia konia w gospodarstwie;
- b) długoterminowe — przede wszystkim na zakup od Centrali Obrotu Zwierzętami Hodowanymi cieliczek i jałówek pochodzących z kontraktacji, a jeżeli brak materiału z kontraktacji — to na zakup sąsiedzki, a także na zakup krów, owiec, maciorek oraz zwierząt futerkowych (np. nutrij, norek itp.).

2. Z pożyczek na cele wymienione w ust. 1 lit. a) i b) mogą korzystać:

- a) rolnicy gospodarujący indywidualnie,
- b) członkowie spółdzielni produkcyjnych (w granicach norm statutowych),
- c) pracownicy państwowych gospodarstw rolnych, pracownicy służby rolnej i leśnej, POM i GOM oraz pracownicy różnych zakładów i instytucji (np. nauczyciele, pracownicy Polskich Kolei Państwowych itp.).

§ 26. 1. Pożyczki przeznaczone na budownictwo powinny być udzielane:

- a) krótkoterminowe — na remonty bieżące i drobne budownictwo gospodarcze, na remonty i odbudowę suszarni, budowę silosów, gnojowni, studni, na budowę ogrodzeń itp.,
- b) długoterminowe — przede wszystkim na remonty, odbudowę i budowę budynków gospodarczych, a w uzasadnionych przypadkach — również na remonty, odbudowę i budowę budynków mieszkalnych; pożyczki długoterminowe mogą być także przyznawane na budowę silosów, gnojowni, studzien i urządzeń do hodowli zwierząt futerkowych oraz na odbudowę szklarni.

2. Z pożyczek na cele wymienione w ust. 1 mogą korzystać:

- a) rolnicy gospodarujący indywidualnie — na wszystkie cele wymienione w ust. 1 lit. a) i b),
- b) członkowie spółdzielni produkcyjnych — na remonty, odbudowę i budowę budynków gospodarczych i mieszkalnych oraz na budowę studzien,
- c) pracownicy służby rolnej i leśnej, pracownicy POM i GOM oraz pracownicy różnych zakładów i instytucji — na drobne remonty pomieszczeń inwentarskich i budowę urządzeń do hodowli zwierząt futerkowych. Pracownicy POM i rejonowej służby rolnej w uzasadnionych przypadkach mogą korzystać również z pożyczek długoterminowych na budownictwo mieszkaniowe, z tym że ci pracownicy POM i rejonowej służby rolnej, którzy otrzymują pożyczki na budownictwo mieszkaniowe na podstawie niniejszej instrukcji, nie

będą mogli korzystać z pożyczek na budownictwo z innych źródeł.

§ 27. 1. Pożyczki przeznaczone na inne cele gospodarcze powinny być udzielane:

- a) krótkoterminowe — na zakup maszyn, narzędzi rolniczych, na elektryfikację i inne cele gospodarcze,
- b) długoterminowe — na rozwój gospodarki pasiecznej (na zakup uli i roi pszczelich).

2. Z pożyczek na cele wymienione w ust. 1 mogą korzystać:

- a) rolnicy gospodarujący indywidualnie — na wszystkie cele wymienione w ust. 1 lit. a) i b),
- b) członkowie spółdzielni produkcyjnych — na wszystkie cele wymienione w ust. 1 lit. a) i b) z wyjątkiem pożyczek na zakup maszyn,
- c) pracownicy służby rolnej i leśnej, pracownicy POM i GOM oraz pracownicy różnych zakładów i instytucji — na rozwój gospodarki pasiecznej (zakup uli i roi pszczelich).

§ 28. Rolnicy zawierający umowy kontraktacyjne przewidujące pomoc kredytową na zakładanie inspektów, budowę i odbudowę suszarni itp. mogą otrzymywać pożyczki krótkoterminowe na te cele. Warunki udzielania tych pożyczek określone są w umowach kontraktacyjnych.

§ 29. Pożyczki krótkoterminowe mogą być także przyznawane rzemieślnikom na uzupełnienie wyposażenia bądź uruchomienie warsztatów niezbędnych dla potrzeb wsi tak gospodarczych, jak i bytowo-kulturalnych.

§ 30. Pożyczki długoterminowe na zakup krów i budownictwo gospodarcze w zasadzie nie powinny być udzielane w kwotach niższych niż zł 1.500. W przypadkach uzasadnionych prezydium gromadzkiej rady narodowej (rady narodowej osiedla) biorąc pod uwagę słaby stan ekonomiczny gospodarstwa może wystąpić z wnioskiem o udzielenie pożyczki długoterminowej w wysokości niższej od tej kwoty.

IV. Tryb udzielania pożyczek rolnikom gospodarującym indywidualnie.

§ 31. 1. Celem otrzymania pożyczki rolnik wypełnia formularz zgłoszenia według wzoru ustalonego przez Bank Rolny. Po wypełnieniu zgłoszenia rolnik składa je w prezydium gromadzkiej rady narodowej lub rady narodowej osiedla w celu rozpatrzenia i zaopiniowania.

2. Kolegialne rozpatrzenie i zaopiniowanie przez prezydium gromadzkich rad narodowych oraz rad narodowych osiedli złożonych przez rolników zgłoszeń powinno nastąpić w ciągu 7 dni od daty wpływu zgłoszeń.

3. Zaopiniowane zgłoszenia na pożyczki długoterminowe prezydium gromadzkich rad narodowych i rad narodowych osiedli przesyłają do właściwych placówek Banku Rolnego, a zgłoszenia na pożyczki krótkoterminowe — do kas spółdzielczych.

4. Zgłoszenia na pożyczki długoterminowe na budownictwo przed podjęciem decyzji przez placówkę Banku Rolnego powinny być ponadto zaopiniowane przez prezydium powiatowej rady narodowej. Zaopiniowanie zgłoszenia powinno nastąpić w ciągu 7 dni od daty otrzymania zgłoszenia z banku.

§ 32. Decyzje o przyznaniu lub odmowie pożyczki podejmują oddziały rejonowe lub pełnomocnicy Banku Rolnego oraz kasy spółdzielcze najpóźniej w ciągu 7 dni od daty otrzymania zaopiniowanego zgłoszenia. O decyzji oddziały rejonowe lub pełnomocnicy Banku Rolnego oraz kasy spółdzielcze zawiadamiają ubiegających się o pożyczki (pisemnie lub ustnie) w terminie 3 dni od daty rozpatrzenia zgłoszenia.

§ 33. Rolnik otrzymujący pożyczkę składa skrypt dłużny podpisany przez pożyczkobiorcę i jego współmałżonka. W razie braku współmałżonka skrypt dłużny powinien podpisać jako poręczyciel pełnoletni członek rodziny (syn lub córka) bądź inna pełnoletnia osoba.

§ 34. 1. Rolnicy ubiegający się o pożyczki na nowe budownictwo obowiązani są złożyć w placówce Banku Rolnego zaświadczenie architekta powiatowego o uzyskaniu zezwolenia na budowę oraz o posiadaniu wymaganego planu sytuacyjnego.

2. Z pożyczek na budownictwo mogą być pokrywane koszty zakupu materiałów budowlanych i robocizny fachowej, a w uzasadnionych przypadkach — również i koszty transportu.

§ 35. 1. Realizacja pożyczek następuje w drodze wypłat gotówkowych lub w drodze bezgotówkowej w formie przelewu do placówek handlu uspołecznionego należności za nabywane przez pożyczkobiorców materiały budowlane, nawozy, nasiona, inwentarz żywy itp.

2. Pożyczki długoterminowe przekraczające 3.000 zł realizowane są w zasadzie zaliczkowo. Wysokość zaliczki oraz wysokość pożyczki przekraczającej w uzasadnionych przypadkach kwotę 3.000 zł ustala placówka Banku Rolnego. Wypłata następnej zaliczki może nastąpić po rozliczeniu się rolnika z zaliczki poprzednio pobranej.

3. Pożyczkobiorcy otrzymujący pożyczki długoterminowe zarówno jednorazowo, jak i zaliczkowo, rozliczają się z wypłaconych im kwot rachunkami wystawionymi przez placówki handlu uspołecznionego lub oświadczeniami wystawionymi przez siebie (w razie dokonania zakupu u osoby prywatnej, opłacenia robocizny fachowej lub transportu).

§ 36. Rolnicy zaciągający pożyczki długoterminowe na budownictwo, niezależnie od obowiązków określonych w § 35 ust. 3, powinni złożyć w placówce Banku Rolnego w ciągu 3 miesięcy od daty wypłaty ostatniej zaliczki zaświadczenie prezydium rady narodowej (gromadzkiej lub osiedla) o zużyciu wypłaconej sumy zgodnie z przeznaczeniem.

§ 37. 1. W razie zużycia pożyczki niezgodnie z przeznaczeniem cała wypłacona suma podlega natychmiastowemu zwrotowi wraz z odsetkami i innymi należnościami.

2. Pożyczki nie spłacone w terminie i nie sprolongowane oraz pożyczki, które stały się wymagalne stosownie do przepisu ust. 1, podlegają ściąganiu w drodze egzekucji.

§ 38. Ustalony w §§ 31 — 33 i 37 tryb udzielania pożyczek krótkoterminowych dla rolników gospodarujących indywidualnie stosuje się odpowiednio przy udzielaniu pożyczek rzemieślnikom pracującym dla potrzeb produkcyjnych i bytowo-kulturalnych wsi.

V. Tryb udzielania pożyczek dla członków spółdzielni produkcyjnych.

§ 39. Z pożyczek krótko- i długoterminowych na cele określone w §§ 24 — 27, a związane z prowadzeniem gospodarstwa przyzagrodowego, mogą korzystać członkowie spółdzielni produkcyjnych wszystkich typów, wywiązujący się w pełni ze swych obowiązków statutowych.

§ 40. 1. W celu uzyskania pożyczki członek spółdzielni wypełnia formularz zgłoszenia według ustalonego przez bank wzoru; po wypełnieniu zgłoszenia członek spółdzielni przedstawia je zarządowi spółdzielni do zaopiniowania. Zgłoszenia na pożyczki długoterminowe na budownictwo powinny być przedtem rozpatrywane na ogólnym zebraniu członków spółdzielni.

2. Zarząd spółdzielni opiniuje zgłoszenia i stawia wnioski o udzielenie bądź odmowę pożyczki, a następnie przesyła:

- a) zgłoszenie na pożyczkę krótkoterminową — do kasy spółdzielczej,
- b) zgłoszenie na pożyczkę długoterminową — do właściwej placówki Banku Rolnego, z wyjątkiem zgłoszeń na pożyczki na budownictwo, które powinny być przesyłane do prezydiów powiatowych rad narodowych.

Przy rozpatrywaniu zgłoszeń członków spółdzielni należy mieć na uwadze, by zbytnia rozbudowa gospodarstwa przyzagrodowego nie utrudniała im wypełniania obowiązków wobec spółdzielni.

3. Prezydya powiatowych rad narodowych rozpatrują zgłoszenia na pożyczki na budownictwo i wydają opinię co do przyznania lub odmowy pomocy kredytowej. Zgłoszenie wraz z opinią prezydium powiatowej rady narodowej przesyła do placówki Banku Rolnego najpóźniej w terminie 7 dni od daty wpływu. Na zgłoszeniach pożyczki na budownictwo prezydya powiatowych rad narodowych stwierdzają, że budowa prowadzona będzie w oparciu o dokumentację projektowo-kosztorysową i plan sytuacyjny.

§ 41. Decyzje o przyznaniu lub odmowie przyznania pożyczek członkom spółdzielni produkcyjnych podejmują oddziały rejonowe lub pełnomocnicy Banku Rolnego oraz kasy spółdzielcze najpóźniej w ciągu 7 dni od daty otrzymania zaopiniowanych zgłoszeń. O decyzji placówki Banku Rolnego i kasy spółdzielcze zawiadamiają ubiegających się o pożyczki oraz zarządy spółdzielni (pisemnie lub ustnie) w terminie 3 dni od daty rozpatrzenia zgłoszenia.

§ 42. Przepisy §§ 33, 35 i 36 stosuje się odpowiednio, z tym że zaświadczenia o właściwym zużyciu sumy pożyczki lub jej części wystawia zarząd spółdzielni produkcyjnej.

§ 43. 1. W razie zużycia pożyczki niezgodnie z przeznaczeniem cała wypłacona suma podlega natychmiastowemu zwrotowi wraz z odsetkami i innymi należnościami ubocznymi.

2. Pożyczki nie spłacone w terminie i nie sprolongowane oraz pożyczki, które stały się wymagalne stosownie do przepisu ust. 1, podlegają ściąganiu w drodze egzekucji.

VI. Tryb udzielania pożyczek dla pracowników państwowych gospodarstw rolnych, pracowników służby rolnej i leśnej, pracowników POM i GOM oraz pracowników różnych zakładów i instytucji.

§ 44. 1. W celu otrzymania pożyczki pracownicy państwowych gospodarstw rolnych (zarówno podległych, jak i nie podległych Ministrowi Państwowych Gospodarstw Rolnych), pracownicy gospodarstw rolnych oddziałów zaopatrzenia robotniczego, pracownicy służby rolnej i leśnej, pracownicy POM i GOM oraz pracownicy różnych zakładów i instytucji wypełniają formularze zgłoszenia na pożyczkę według wzoru ustalonego przez Bank Rolny. Wypełnione zgłoszenia powinny być przedstawiane kierownictwom zakładów pracy.

2. Kierownictwa zakładów pracy rozpatrują zgłoszenia przy udziale przedstawicieli organizacji związkowej, a zgłoszenia pracowników gospodarstw rolnych podległych Ministrowi Państwowych Gospodarstw Rolnych ponadto przy udziale głównego księgowego. Po rozpatrzeniu zgłoszeń i postawieniu wniosków o udzielenie pożyczek zgłoszenia przesyłane są:

- a) zgłoszenia pracowników państwowych gospodarstw rolnych — do placówek Banku Rolnego,
- b) zgłoszenia innych pracowników wymienionych w ust. 1 — do właściwych dla miejsca zamieszkania ubiegających się o pożyczki prezydiów rad narodowych (gromadzkich, osiedli).

3. Prezydya rad narodowych opiniują zgłoszenia pracowników wymienionych w ust. 2 lit. b) co do posiadania bądź użytkowania przez nich działki oraz posiadania warunków do chowu bydła i zwierząt futerkowych lub prowadzenia gospodarki pasiecznej. Zaopiniowanie zgłoszenia powinno nastąpić w ciągu 7 dni od daty jego wpływu. Zgłoszenia po zaopiniowaniu przesyłane są do placówek Banku Rolnego lub do kas spółdzielczych, w zależności od tego, o jaką pożyczkę ubiega się pracownik (krótkoterminową czy długoterminową).

§ 45. O udzieleniu pożyczki decydują placówki Banku Rolnego lub kasy spółdzielcze, które o powziętej decyzji obowiązane są zawiadomić zainteresowanych najpóźniej w ciągu 7 dni od daty otrzymania zgłoszenia.

§ 46. Pracownicy wymienieni w § 44 ust. 1, którym przyznane zostały pożyczki, składają skrypty dłużne podpisane w sposób określony w § 33. Oprócz skryptu dłużnego pracownicy podpisują upoważnienie dla pracodawcy do potrącania części wynagrodzenia za pracę w granicach, w jakich dopuszczalne jest zajęcie wynagrodzenia za pracę.

§ 47. Realizacja przyznanych pożyczek odbywa się w drodze pokrywania faktur (rachunków) za zakupiony inwentarz bądź w drodze wypłaty pożyczek w gotówce bezpośrednio pożyczkobiorcom albo za pośrednictwem zakładów pracy.

§ 48. Na zakładach pracy ciąży obowiązek dopilnowania, aby pożyczki otrzymane przez pracowników zużyte zostały zgodnie z przeznaczeniem.

§ 49. Pracownik zobowiązany jest do natychmiastowego zwrotu pobranej pożyczki w przypadkach zużycia jej niezgod-

nie z przeznaczeniem lub sprzedaży nabytego z pożyczki inwentarza.

§ 50. 1. W razie niespłacenia pożyczek przez pracowników w ustalonych terminach zakład pracy, na żądanie placówki Banku Rolnego lub kasy spółdzielczej, dokonywać będzie na podstawie złożonych przez pracowników upoważnień potrąceń należności z ich wynagrodzeń.

2. Jeśli ściągnięcie należności Banku Rolnego lub kasy spółdzielczej w sposób przewidziany w ust. 1 nie nastąpi, nie spłacona pożyczka podlega ściąganiu w drodze egzekucji.

VII. Wysokość i warunki spłaty pożyczek udzielanych ludności wiejskiej nie zrzeszonej w zespołach.

§ 51. Łączna wysokość zadłużenia z tytułu pożyczek krótkoterminowych dla jednego pożyczkobiorcy, poza zaliczkami kontraktacyjnymi i kredytami przewidzianymi w umowach kontraktacyjnych oraz pożyczkami, które może zaciągnąć pożyczkobiorca jako członek zespołu (proste formy kooperacji), nie może przekraczać 6.000 zł.

§ 52. 1. Pożyczki krótkoterminowe udzielane są na okres do 14 miesięcy w zależności od celu pożyczki i możliwości płatniczych pożyczkobiorcy.

2. Pożyczki udzielane rzemieślnikom mogą być w wyjątkowych i uzasadnionych przypadkach przedłużane na okres do 4 miesięcy.

§ 53. Oprocentowanie pożyczek krótkoterminowych wynosi dla wszystkich pożyczkobiorców 5% w stosunku rocznym, z wyjątkiem posiadaczy gospodarstw większych (ponad 12 ha), dla których oprocentowanie wynosi 8% w stosunku rocznym. W uzasadnionych przypadkach na wniosek prezydium gromadzkiej rady narodowej (rady narodowej osiedla) wysokość oprocentowania dla posiadaczy gospodarstw większych może być przez kasę spółdzielczą obniżona do 5% w stosunku rocznym.

§ 54. Łączna wysokość długoterminowej pomocy kredytowej dla jednego pożyczkobiorcy razem z dotychczasowym zadłużeniem w Banku Rolnym nie może w zasadzie przekraczać zł 15.000. W przypadkach wyjątkowych granica ta może być podwyższona za zgodą prezydium powiatowej rady narodowej:

- a) do zł 20.000 dla rolników gospodarujących indywidualnie,
- b) do zł 25.000 dla członków spółdzielni produkcyjnych.

§ 55. 1. Górną granicę wysokości i okresy spłaty pożyczek długoterminowych, terminy płatności i raty oraz oprocentowanie tych pożyczek określają załączone do instrukcji „Warunki udzielania pożyczek długoterminowych”. Wysokość rat przy spłacie pożyczek długoterminowych ustalana będzie przez placówkę Banku Rolnego w porozumieniu z pożyczkobiorcą. W przypadkach gospodarczo uzasadnionych Bank Rolny w porozumieniu z prezydium powiatowej rady narodowej może wyrazić zgodę na podniesienie górnej granicy określonej w załączonej tabeli pożyczki na budownictwo, z zachowaniem jednak granic ustalonych w § 54.

2. Udzielane przez Bank Rolny pożyczki długoterminowe powinny być spłacane:

- a) przez rolników gospodarujących indywidualnie — w ratach półrocznych, płatnych 1 kwietnia i 1 października,
- b) przez członków spółdzielni produkcyjnych — w ratach rocznych, płatnych 1 marca,
- c) przez pozostałych pożyczkobiorców — w ratach półrocznych, płatnych 1 kwietnia i 1 października, lub w ratach miesięcznych.

§ 56. Od nie spłaconych w terminie pożyczek zarówno krótko- jak i długoterminowych pobierane są dodatkowe odsetki w wysokości 4% w stosunku rocznym.

VIII. Przepisy końcowe.

§ 57. Określone w instrukcji zadania prezydium gromadzkiej rady narodowej i rad narodowych osiedli w zakresie pożyczkobiorców zamieszkujących na terenie miast wykonują prezydium miejskich (dzielnicowych) rad narodowych.

§ 58. 1. Pożyczkobiorcy otrzymujący pożyczki na zakup cieliczek, jałówek i krów obowiązani są nabyte sztuki inwentarza ubezpieczyć od padnięcia w ciągu 15 dni od daty zakupu.

2. W razie padnięcia sztuki inwentarza nabytej z pożyczki pożyczkobiorca powinien zużyć otrzymane z tytułu ubezpieczenia odszkodowanie — przy zaangażowaniu środków własnych — na zakup nowej sztuki lub spłatę zaciągniętej pożyczki.

3. W odniesieniu do pożyczkobiorców będących pracownikami państwowych gospodarstw rolnych obowiązku ubezpieczenia inwentarza powinny dopilnować kierownictwa tych gospodarstw.

§ 59. Rolnicy zrzeszeni i nie zrzeszeni w zespołach, członkowie spółdzielni produkcyjnych oraz inni uprawnieni do korzystania z kredytów długoterminowych na budownictwo, budujący z materiałów pochodzenia miejscowego lub z materiałów zastępczych w oparciu o dokumentację projektowo-kosztorysową i zatwierdzony plan sytuacyjny, mają pierwszeństwo w uzyskaniu kredytów bankowych i uzupełniających przemysłowych materiałów budowlanych.

§ 60. Na podstawie przepisów niniejszej instrukcji szczegółowe przepisy dla aparatu bankowego wydadzą Prezes Narodowego Banku Polskiego i Dyrektor Banku Rolnego, każdy w swoim zakresie.

§ 61. 1. Tracą moc przepisy instrukcji Ministra Finansów i Ministra Rolnictwa z dnia 20 lutego 1954 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu przyznawania oraz spłaty pożyczek w ramach pomocy kredytowej dla pracujących chłopów w 1954 r. i późniejsze związane z nią zarządzenia.

2. W odniesieniu do warunków spłaty pożyczek udzielonych przed dniem 1 lipca 1956 r. mają zastosowanie przepisy obowiązujące w okresie, kiedy pożyczki te były udzielone.

§ 62. Przepisy niniejszej instrukcji wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1956 r.

Minister Finansów: w z. J. Trendota
Minister Rolnictwa: A. Kuligowski

Załącznik do Instrukcji Ministrów
Finansów i Rolnictwa z dnia 21 czer-
wca 1956 r. (poz. 625).

WARUNKI UDZIELANIA POŻYCZEK DŁUGOTERMINOWYCH

Grupy pożyczkobiorców i przeznaczenie pożyczek	Górna granica pożyczki	Okres spłaty	Termin płatności I raty przypada po upływie	Oprocentowanie
1	2	3	4	5
<i>I. Zespoły (proste formy kooperacji)</i>				
Zagospodarowanie odlogów	na 1 ha do 500 zł	do 3 lat	1—2 lat	2 ‰
Uprawa łąk i pastwisk, zagospodarowanie nieużytków oraz zakładanie plantacji morwy	na 1 ha do 2.000 zł	do 3 lat	1 roku	2 ‰
Zakładanie sadów	na 1 ha do 1.500 zł	do 6 lat	1 roku	2 ‰
Zakładanie plantacji chmielu	na 1 ha do 20.000 zł	do 5 lat	1 roku	2 ‰
Melioracje (nowe i odbudowa)	na 1 ha do 2.000 zł	do 6 lat	2 lat	2 ‰
Pomelioracyjne zagospodarowanie łąk i pastwisk	na 1 ha do 800 zł	do 3 lat	1 roku	2 ‰
Zakup inwentarza żywego	na 1 członka do 3.000 zł, nie więcej jednak niż 80 ‰ ceny zakupu	do 4 lat	do 2 lat	2 ‰
Budowa i zagospodarowanie stawów	na 1 członka do 3.000 zł, nie więcej jednak niż 60 ‰ kosztów	do 5 lat	do 2 lat	2 ‰
Budownictwo nowe i odbudowa	na 1 członka do 10.000 zł, nie więcej jednak niż 60 ‰ kosztów	do 10 lat	do 2 lat	2 ‰
Zakup maszyn i narzędzi rolniczych oraz urządzeń pomocniczych do wytwarzania materiałów budowlanych	na 1 członka do 3.000 zł, nie więcej jednak niż 70 ‰ ceny zakupu	do 3 lat	1 roku	2 ‰
<i>II. Rolnicy gospodarujący indywidualnie</i>				
Zagospodarowanie odlogów	na 1 ha do 500 zł	do 2 lat	1—2 lat	3,5 ‰
Uprawa łąk i pastwisk oraz zagospodarowanie nieużytków	na 1 ha do 2.000 zł	do 2 lat	1 roku	3,5 ‰
Melioracje (nowe i odbudowa)	na 1 ha do 1.500 zł	do 4 lat	1 roku	3,5 ‰
Zakładanie plantacji chmielu	na 1 ha do 15.000 zł	do 3 lat	1 roku	2 ‰
Zakładanie plantacji morwy	na 1 ha do 1.500 zł	do 3 lat	1 roku	2 ‰
Zakładanie sadów	na gospodarstwo do 1.000 zł	do 3 lat	1 roku	3,5 ‰
Zakładanie inspektów	na gospodarstwo do 3.000 zł	do 3 lat	1 roku	3,5 ‰
Zakup cieliczek z kontraktacji	na 1 sztukę do pełnej wysokości ceny	do 4 lat	2 lat	3,5 ‰

Grupy pożyczkobiorców i przeznaczenie pożyczek	Górna granica pożyczki	Okres spłaty	Termin płatności I raty przypada po upływie	Oprocentowanie
1	2	3	4	5
Zakup cieliczek nie kontraktowanych	na 1 sztukę do 1.200 zł	do 4 lat	2 lat	3,5%
Zakup jałówek z kontraktacji	na 1 sztukę do pełnej wysokości ceny	do 4 lat	1 roku	3,5%
Zakup jałówek nie kontraktowanych	na 1 sztukę do 2.200 zł	do 4 lat	1 roku	3,5%
Zakup krów	na 1 sztukę do 3.000 zł	do 3 lat	bez odroczenia	3,5%
Zakup owiec macierek	na 1 sztukę do 800 zł	do 2 lat	1 roku	3,5%
Zakup zwierząt futerkowych	na gospodarstwo do 2.000 zł	do 2 lat	bez odroczenia	3,5%
Zakup uli i roi pszczelich	na gospodarstwo do 2.000 zł	do 3 lat	1 roku	3,5%
Nowe budownictwo gospodar- cze i mieszkaniowe	na gospodarstwo do 15.000 zł	do 10 lat	1 roku	2 %
Remonty i odbudowa budynków gospodarczych i mieszkalnych	na gospodarstwo do 10.000 zł	do 6 lat	1 roku	2 %
Budowa silosów i gnojowni	na gospodarstwo do 1.000 zł	do 3 lat	1 roku	2 %
Budowa studni	na gospodarstwo do 3.000 zł	do 3 lat	bez odroczenia	2 %
Odbudowa szklarni	na gospodarstwo do 10.000 zł, nie wię- cej jednak niż 50% kosztów	do 3 lat	1 roku	2 %
<i>III. Członkowie spółdzielni produkcyjnych</i>				
Zakładanie sadów	na działkę do 1.000 zł	do 3 lat	1 roku	2,5%
Zakup cieliczek z kontraktacji	na 1 sztukę do pełnej wysokości ceny	do 4 lat	2 lat	2,5%
Zakup cieliczek nie kontraktowanych	na 1 sztukę do 1.200 zł	do 4 lat	2 lat	2,5%
Zakup jałówek z kontraktacji	na 1 sztukę do pełnej wysokości ceny	do 4 lat	1 roku	2,5%
Zakup jałówek nie kontraktowanych	na 1 sztukę do 2.200 zł	do 4 lat	1 roku	2,5%
Zakup krów	na 1 sztukę do 3.000 zł	do 3 lat	1 roku	2,5%
Zakup uli i roi pszczelich	na działkę do 2.000 zł	do 3 lat	1 roku	2,5%
Budowa, odbudowa i remonty budynków gospodarczych oraz mieszkalnych	na działkę do 15.000 zł	do 15 lat	1 roku	1,5%

Grupy pożyczkobiorców i przeznaczenie pożyczek	Górna granica pożyczki	Okres spłaty	Termin płatności I raty przypada po upływie	Oprocentowanie
1	2	3	4	5
Budowa studni	na działkę do 3.000 zł	do 5 lat	1 roku	1,5%
<i>IV. Pracownicy państwowych gospodarstw rolnych i gospodarstw oddziałów zaopatrzenia robotniczego</i>				
Zakup cieliczek z kontraktacji	na 1 sztukę do pełnej wysokości ceny	do 4 lat	2 lat	3,5%
Zakup cieliczek nie kontraktowanych	na 1 sztukę do 1.200 zł	do 4 lat	2 lat	3,5%
Zakup jałówek z kontraktacji	na 1 sztukę do pełnej wysokości ceny	do 4 lat	1 roku	3,5%
Zakup jałówek nie kontraktowanych	na 1 sztukę do 2.200 zł	do 4 lat	1 roku	3,5%
Zakup krów	na 1 sztukę do 3.000 zł	do 3 lat	bez odroczenia	3,5%
<i>V. Pracownicy służby rolnej i leśnej, państwowych i gminnych ośrodków maszynowych oraz różnych zakładów i instytucji</i>				
Zakładanie sadów	na działkę do 1.000 zł	do 3 lat	1 roku	3,5%
Zakup cieliczek z kontraktacji	na 1 sztukę do pełnej wysokości ceny	do 4 lat	2 lat	3,5%
Zakup cieliczek nie kontraktowanych	na 1 sztukę do 1.200 zł	do 4 lat	2 lat	3,5%
Zakup jałówek z kontraktacji	na 1 sztukę do pełnej wysokości ceny	do 4 lat	1 roku	3,5%
Zakup jałówek nie kontraktowanych	na 1 sztukę do 2.200 zł	do 4 lat	1 roku	3,5%
Zakup krów	na 1 sztukę do 3.000 zł	do 3 lat	bez odroczenia	3,5%
Zakup zwierząt futerkowych	na działkę do 2.000 zł	do 2 lat	bez odroczenia	3,5%
Zakup uli i roi pszczelich	na działkę do 2.000 zł	do 3 lat	bez odroczenia	3,5%
Budowa urządzeń do hodowli zwierząt futerkowych	na działkę do 2.000 zł	do 3 lat	1 roku	2%
Budowa, odbudowa i remonty budynków mieszkalnych oraz gospodarczych (tylko dla pracowników państwowych ośrodków maszynowych i rejonowej służby rolnej)	na 1 pożyczkobiorcę do 15.000 zł	do 15 lat	1 roku	2%